

משרד החינוך

שם המושב:

למידה מרחוק משלבת במיטבה

תכנון שיעור משולב - חיבור בין כיתה וירטואלית לבין מרחב פדגוגי מקוון

16:00 עד 16:40

מרצה :

אכרם אברהים

מפקח על החינוך המדעי הטכנולוגי במגזר הדרוזי והצ'רקסי

משרד החינוך

אגף החינוך הדרוזי והצ'רקסי

מינהל התקשוב, טכנולוגיה
ומערכות מידע

אגף המדעים
הפיקוח על הוראת המדע והטכנולוגיה

הפיקוח על החינוך המדעי והטכנולוגי במגזר הדרוזי והצ'רקסי
מחוז צפון וחיפה

אמרו החכמים: "מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך"

- בתקופה של חושך גדול, אין צורך להילחם בחושך, אלא להדליק מעט אור גם אור קטן מספיק כדי לסלק חושך מוחלט.
- באו ביחד נדליק ניר הנס של חנוכה כדי לגלות את האור **בלמידה מרחוק** כדי להעצים את ההוראה שלנו ולהפוך את הלמידה ללמידה חווייתית מאתגרת לתלמיד

הקפיצה הגדולה

לפנינו עומדת הזדמנות גדולה
לצמצם את הפער בין הרצוי למצוי,

להחזיר ללומדים את הסקרנות ולהדליק
את המנוע הפנימי ללמידה

משרד החינוך

אגף החינוך הדרוזי והצ'רקסי

מינהל התקשוב, טכנולוגיה
ומערכות מידע

אגף המדעים
הפיקוח על הוראת המדע והטכנולוגי

הפיקוח על החינוך המדעי והטכנולוגי במגזר הדרוזי והצ'רקסי
מחוז צפון וחיפה

למידה מרחוק היא לא רק מפגש בסביבת זום

למידה מרחוק היא לא העלאת משימה במרחב פדגוגי מקוון

© Can Stock Photo

הלמידה בתוך כותלי הכיתה ... הלמידה בתוך כותלי המסך ומה ביניהן ?

מציאות חדשה

מה השונה או המשותף במציאות ?

כיצד השפיעה ? ... על מה השפיעה ? ... על מי השפיעה ?

כיצד רוצים שתראה ?

לא לרוץ אלא להתבונן ... לחשוב ... ולזחול האטה בחינוך

הדבר החשוב הוא לפתח גישה של קשב ללומד:

- ❑ הקשבה למקצב הפנימי של הילד
- ❑ לתנועת החיים שלו, מה הצורך שלו
- ❑ מה יעזור לו להבין, מה יוצר אצלו התלהבות ועניין, מה מדליק את האור בעיניו.

הרחוק והקרוב

למידה בתוך כותלי הכיתה נקראת למידה פרונטלית – פא"פ – פיזי

למידה בתוך כותלי המסך נקראת למידה מרחוק – וירטואלית

למידה מעורבת (Blended Learning): היא שילוב בין
א. פרונטלית (פיזית) – פא"פ
ב. למידה מרחוק

למידה מרחוק : שילוב בין :
א. למידה בכיתה וירטואלית (סינכרונית – ON-LINE)
ב. למידה במרחב פדגוגי מקוון (דיגיטאלי) – (א-סינכרוני –
OFF-LINE)

מה פירוש למידה משלבת ?

עקרונות הלמידה מרחוק

כיתה וירטואלי (סינכרונית בזמן אמת) :

❖ היא מרחב וידאו המאפשר למשתתפים בו, מורים ותלמידים, לדבר, לשמוע ולראות אחד את השני דרך המסך

❖ **סביבות הכיתה הוירטואלית** : ZOOM , GOOGLE MEET , WEBEX , Microsoft TEAM וקלטורה.

מרחב פדגוגי מקוון לצורך למידה (א-סינכרוני) : (מרכז משאבי למידה והערכה)

□ המרחב הפדגוגי המקוון מאפשר הנגשה לתלמיד את :

❖ מרכז המשאבים המכיל חומרי למידה דיגיטאליים (**תוצרי ידע דיגיטליים**) : (סרטונים ומשחקים, קישורים, מסמכי מידע, מצגות, סימולציות ועוד מגוון של כלים דיגיטאליים וכו')

□ **תוצר ידע דיגיטאלי מכיל חומרי לימודי ושאלות הכוונה, מיקוד ומשוב עצמי**

❖ מטלות הערכה לצורך למידה ושיפור : מטלות קצרות המבוססות על החומר הנלמד

□ **סביבות** : אתר מקצוע , CLASS-ROOM , משו"ב, מודול, סיסמה לכל תלמיד, ONE-DRIVE ,
GOOGL DRIVE

➤ **עברו מתהליך הקניית הידע ע"י המורה**

לתהליך הבניית הידע:

□ במקום ללמד תוכן ספציפי, תנו ללומדים חומרי גלם ושלחו אותם לבנות את הידע בכוחות עצמם. – **לומד עצמאי בעל משמעת עצמית**

□ **כל תלמיד חייב לרכוש את הידע שלו ולארגן אותו בכוחות עצמו.** לכן הוא צריך לדעת לבחור, לסנן, לעבד, לפרש, ולארגן את הידע שלו.

□ להפוך את התלמידים **מ- יצרני ידע לצרכני ידע**

➤ **עברו משפת המקצוע :**

לשפת תוצרי ידע הדיגיטאליים (חומר גלם):

➤ **סרטון , מצגת , טקסטים כתובים וחזותיים, סימולציות אנימציות וכו'**

➤ **התהליך מחייב שינוי ושדרוג התפיסה ללמידה מקוונת בקרב המורה :**

➤ **למידה בתוך כותלי הכיתה = ? למידה בתוך כותלי המסך**

אבל איפה מתחילים?

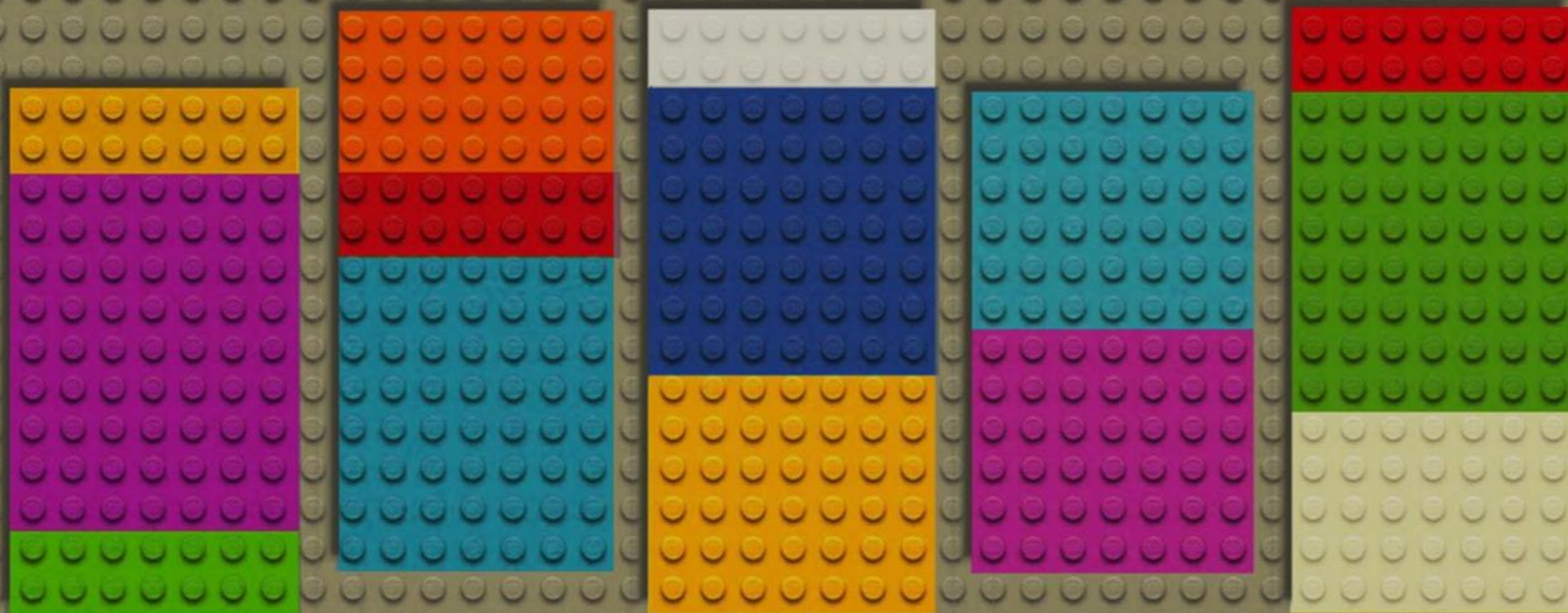
תנו לנו קצה חוט...

אל תסתבכו:
בנו מערכת
אחת שיש
בה גמישות

מערכת שעות יעילה המתאימה ללמידה מרחוק תכלול מעט מקצועות הוראה ביום אבל מפגשי למידה של 50 - 60 ד'

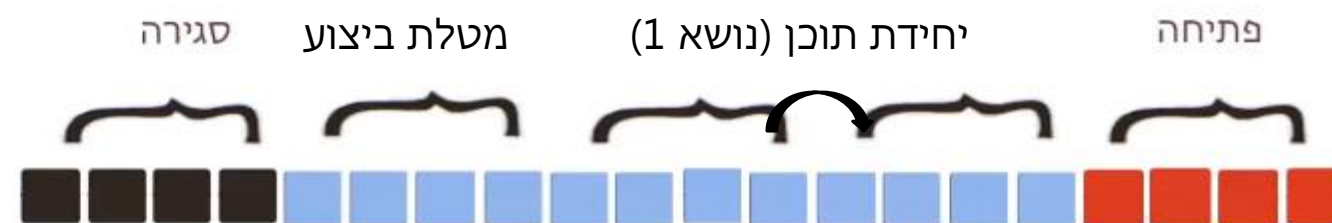

אבני היסוד של מערך יחידת ההוראה או מפגש למידה

אבני היסוד לתכנון:

- ☐ לפרק את תוכנית הלימודים ליחידות לימוד מוגדרות בזמן סביב יחידת תוכן (נושא).
- ☐ התייחסו לכל יחידת לימוד מוגדרת כאלו קורס מוגדר בזמן סביב יחידת תוכן (נושא)
- ☐ התייחסו לקורס כאלו מוגדר ביחידות זמן 45 ד' (2 יחידות = 90 דק')
- ☐ תכנון הקורס צריך להיות דינמי וגמיש מבוסס על תלמיד לומד עצמאי
- ☐ כל קורס שווה יחידת הוראה לכן מומלץ לבנות במקום מערכת שעות מערכת קורסים ללמידה

אבני היסוד של מערך יחידת ההוראה (שיעור) בלמידה מרחוק

כיתה וירטואלית
(סינכרוני)

מרחב פדגוגי
דיגיטלי
(א-סינכרוני)

כיתה וירטואלית
(סינכרוני)

אבני היסוד של מערך יחידת ההוראה (שיעור)

סינכרוני

תהליך הבניית הידע במרחב הפדגוגי

תהליך למידה במרחב הדיגיטאלי : (באחריות המורה והתלמיד)

❖ המורה מזמין את קבוצת העניין להישאר בכיתה הוירטואלית לצורך הבניית הידע ביחד.

הערה :

מאוד חשוב שהמורה יקנה מיומנויות של לומד עצמאי לתלמידי קבוצת העניין

❖ שאר התלמידים יעבדו באופן עצמאי עם אפשרות לחזור למפגש בכיתה הוירטואלית במידה ויש שאלה או בירור.

עקרונות תהליך הלמידה במרחב הפדגוגי

העקרונות במרחב הדיגיטאלי : (באחריות המורה והתלמיד)

❖ חומר גלם ללמידה:

- ❑ התלמיד מקבל הנחיות והדגשים
- ❑ התלמיד מקבל מרכז משאבי למידה דיגיטאליות המבוססות על **מגוון אופציות לתכנים** : (סרטונים ומשחקים, קישורים, מסמכי מידע, מצגות, סימולציות, אנימציות ועוד מגוון של כלים דיגיטאליים וכו')
- ❑ לכל משאב צריך מטלה ביצוע קצרה לצורך מיקוד והכוונה
- ❑ כל פעילות צריכה להיות מאתגרת חווייתית ומוגדרת בזמן

❖ כלים דיגיטליים לצורך הבניית הידע : (זה לא הכלי, זה מה שאנחנו עושים עם הכלי)

- ❑ רצוי להפחית בשימוש בכלים הדיגיטאליים בכל יחידה מקסימום שני כלים
- ❑ הכלים צריכים להיות קלים לשימוש ומעולמם של התלמידים ולא ידרוש הרבה ידע בטכנולוגיה

❖ מטלת ביצוע לצורך למידה :

צריכה להיות דינאמית ולאתגר את התלמיד להבין את התכנים על ידי יצירת הקישורים המתאימים ואיסופם לא רק על ידי השוואה והתאמה כפי שהיה בעבר

סגירה מעגל הלמידה

רפלקציה וסיכום – סינכרוני (סגירה) :

בעקבות מטלת הסיכום יתכנן המורה את הרפלקציה והסיכום לטיפול בחזקות והחולשות שהתגלו מבדיקת מטלת הביצוע

למידה בשיטת הכיתה ההפוכה

יש אפשרות להתחיל את הלמידה בתוך המרחב הפדגוגי אשר מעלים בו משימה הכנת למפגש הלמידה מרחוק .

תכנון מיטבי : שיקול דעת בתכנון של יחידת הוראה?

מה התלמיד צריך?

המורה מתכנן את פרטי הידע שעל התלמיד ללמוד, מהן האפשרויות המזדמנות ביחידה לתרגול מיומנויות, ואילו היבטים ערכיים טמונים בה.

הדבר שמכוון את המורה לנסח את יעדי היחידה לכיתה כנגזרת של תוכנית הלימודים.

מה התלמיד רוצה?

השאלה הזו נסובה סביב הממד המוטיבציה בתהליך הלמידה והיא נעוצה בגורמים הבאים:

ידע: עד כמה הידע הנלמד רלוונטי, מעניין ומאתגר מבחינת התלמיד

מסוגלות: עד כמה התלמיד/ה בטוח/ה ביכולת ללמוד את הנושא בהצלחה?

סביבת למידה:

באיזו מידה הדינמיקה בכיתה ותהליכי הלמידה בה מעצימים את הלמידה של הפרט ושל הכלל?

באיזו מידה סביבת הלמידה בטוחה ומעודדת?

מה התלמיד יכול ?

המורה שואל בעת התכנון מהן יכולות התלמיד או מהי המקצועיות שלו בתחום התוכן:

- איזה ידע עומד לרשות התלמיד לצורך הלימוד
- באיזו מידה התלמיד שולט כבר עתה במיומנויות הנדרשות
- עד כמה התלמיד בשל לעיסוק בשאלות הערכיות העולות ביחידה.

עיצוב הסביבת למידה מרחוק

- **המורה כמנחה ומלווה :**
 - **בירור תנאי סביבת הלמידה אצל הלומדים**
 - **חשיבה משותפת עם הלומד על פוטנציאל הלמידה במרחב העומד לרשותו**
 - **ליווי הלומד בבניית מרחב הלמידה בתוך סביבת הלמידה שלו.**
- **הלומד כמעצב :**
 - **הצבת יעדים משותפים עם הלומד לעיצוב מרחב הלמידה.**
 - **הלומד משתמש בתשתיות קיימות ללמידה – טלפון נייד חכם, ספרים, מחברות, דפים, מרחבי הבית השונים מטבח, מרפסת, חצר**
- **ההורה כמעצב סביבת הלמידה של הלומד – תקשורת עם ההורים לגבי התנאים והצרכים ללמידה :**
 - **הצרכים הפיזיים ללמידה : מזון, ניקיון.**
 - **הצרכים הרגשיים : התעניינות, תמיכה, תשומת לב.**
 - **תשתיות : אזור למידה מובחן עד כמה שניתן.**
 - **כלי למידה – כלי כתיבה וספרים ו/או מחשב, חומרי גלם ליצירה.**

מרחב פדגוגי דיגיטלי

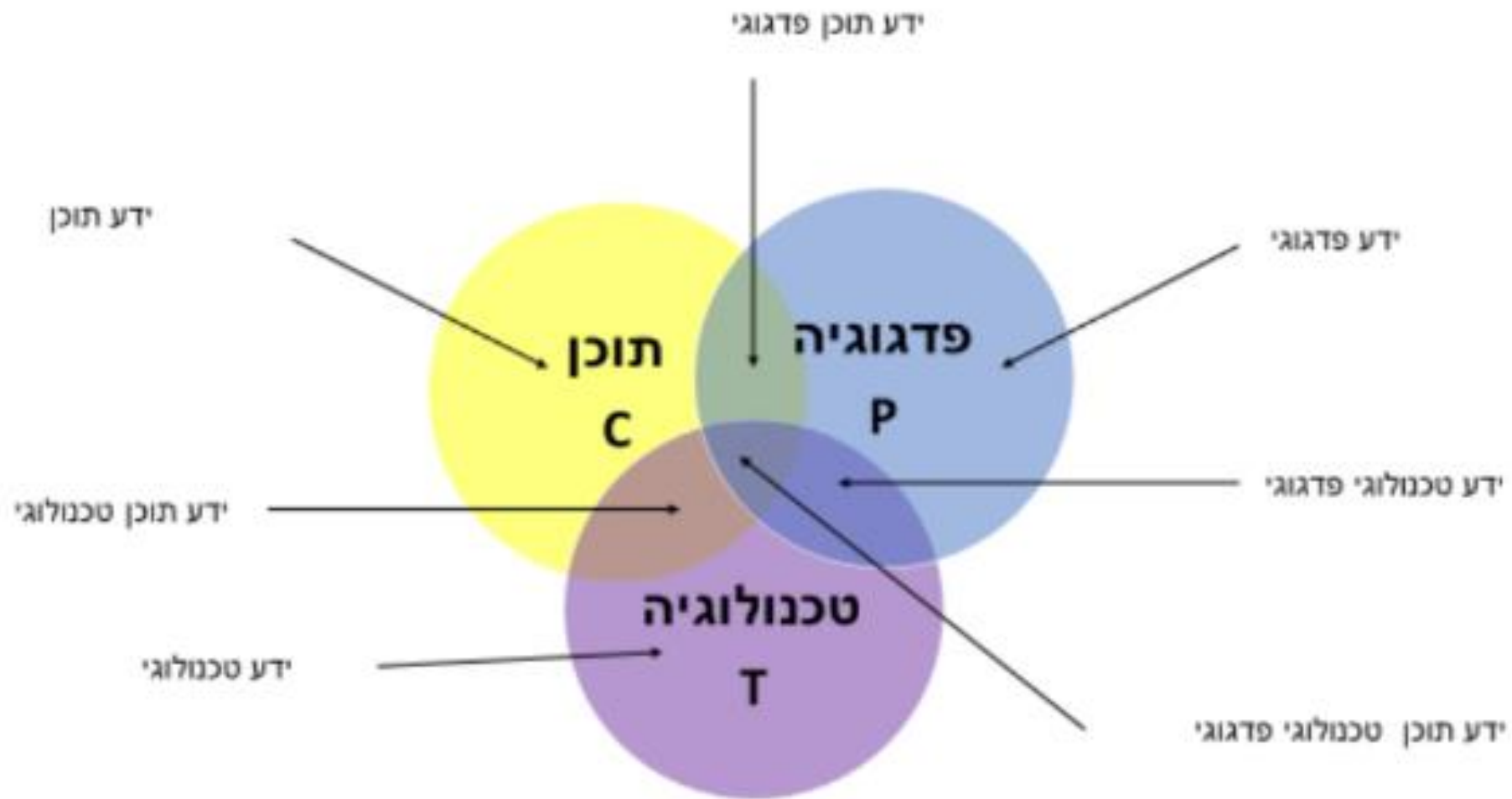

➡ שלבי הקמת מרחב דיגיטאלי :

- א. הקמת מרחב למידה דיגיטלי והכנסת התכנים הרצויים.
- ב. התאמת המשימות במרחב הדיגיטלי לשונות בין התלמידים על ידי ניסוח הנחיות מתאימות והקצאת משימות מסוגים שונים.
- ג. שילוב מגוון כלים דיגיטליים המותאמים למרחב הלמידה.
- ד. מתן משוב מותאם לכל לומד/ת וליווי הלומדים בעבודה במרחב הדיגיטלי.

מי הוא המורה האורייני דיגיטאלי

זה לא הכלי, זה מה שאנחנו עושים עם הכלי

משרד החינוך

תודות

לד"ר עופר רימון ולקובי רפאלי על ההובלה והחזון
לראשי היחידות בחטיבת הטמעת טכנולוגיות על הנחיית המושבים
לד"ר ארז פורת וד"ר לימור ליבוביץ על ארגון הכנס
לכל מדריכי התקשוב שלקחו חלק והציגו את העשייה בשטח
למפקחי התקשוב ולממונים במחוזות על ההובלה ועל ההנחיה במושבים
לגליה מנדל על הקמת דף הכנס בפורטל עובדי הוראה
לתומכים, לצוות הטכני בחדרי הזום ולאנשי המטה שהנחו את מושבי ההייד-פארק
לצוות באלנט על הפקת הכנס

פותח עבור משרד החינוך על ידי אלנט